

NAŠ BAROMETER

Glasilo občinske konference SZDL Hrastnik
Leto 2 • številka 2 • junij 1985

Dostaviti na naslov:

čitalnica
sp 35
NAŠ barometer
1985

352(497 12 Hrastnik)

1001889 2

COBISS

KNJARNICA HRASTNIK

Ob našem občinskem prazniku

Pred nami je 3. julij – dan, ki smo ga občani in delovni ljudje Hrastnika izbrali za svoj občinski praznik. Ta dan se spominjamo na dogodke v letu 1934, ko so se hrastniški rudarji zaradi neznosnih socialnih razmer in izkoriščanja odločili za veliko gladovno stavko, ki je imela velik odmev v vsej državi. Sprožila je solidarnostne stavke v drugih rudnikih, neposredno podprli pa so stavkajoče rudarje delavci Steklarne in Kemične tovarne iz Hrastnika. Nikdar prej delavski razred Slovenije ni tako enotno in tako odločno segel po skrajnih sredstvih za doseganje svojih pravic.

Letošnje praznovanje sovпада z nekaterimi pomembnimi obletnicami dogodkov, ki so imeli velik vpliv na naš dosedanji razvoj. Med najpomembnejše spada vsekakor 40-letnica zloma fašizma, ki jo letos praznuje ves napredni svet. Starejši občani se še živo spominjajo 9. maja 1945, ko so po brezglavem begu okupatorja in njegovih sodelavcev zmagovito vkorakale v našo dolino prve partizanske enote.

V spomin na to obdobje iz naše slavne preteklosti bo v dneh praznovanja odkrito obeležje in obnovljen rov na Ani, skozi katerega so v letu 1944 vdrli partizani – domačini v Rudnik in onespobili rudniške naprave tako, da jih okupator vse do konca vojne ni uspel obnoviti.

Letos poteka 40 let, odkar smo se goloroški, s skromnimi sredstvi, a neizmerno voljo in zanosom lotili obnavljati porušeno domovino. Številne objekte, železnice in ceste, ki še danes služijo svojemu namenu, so udarniško zgradile mladinske delovne brigade. Zato je krajevna skupnost Rudnik sklenila dati trajno priznanje tej obliki dela v najtežjih časih našega razvoja s tem, da se ob letošnjem prazniku poimenuje središče Loga v Trg mladinskih delovnih brigad.

Med pomembnejše pridobitve v tem letu sodi vsekakor nova obvoznica iz zgornjega Loga do Ceste 1. maja, ki bo odpravila sedanjo gnečo ob prometnih konicah na Logu. Pešcem pa bo skozi Spominski park 88 dreves približala novo avtobusno postajo.

Tudi v drugih krajevnih skupnostih so bili v zadnjem času odpravljeni nekateri dolgoletni pereči problemi. V skladu s politiko hitrejšega razvoja na področju komunalnega urejanja naselij v posameznih krajevnih skupnostih smo si s planom za to srednjeročno obdobje zadali, da bodo imele prednost tiste naloge, ki zadovoljujejo skupne interese čim širšega kroga delovnih ljudi in občanov.

Vsi zbori občinske skupščine Hrastnik so na predlog Komisije za podeljevanje priznanj Zasluzni občan, 4. 5. 1985 soglasno sprejeli sklep, da se v letošnjem letu podeli naziv

ČASTNI OBČAN

Marjanu Orožnu,

predsedniku Republiškega sveta ZS Slovenije, dolgoletnemu uspešnemu družbenopolitičnemu delavcu, rojaku, katerega ustvarjalni prispevek v razvoju naše družbe je tesno povezan tudi z dogajanjem v naši občini.

ZASLUŽNI OBČAN

Marinu Urbancu,

roj. 22. 10. 1930, stanujočemu na Dolu pri Hrastniku za delo in uspehe, ki jih je dosegel s svojim delom na gospodarskem področju.

POSEBNO PRIZNANJE OBČINE HRASTNIK se podeli:

Aloju Pavčniku

roj. 13. 6. 1926, stanujočemu na Dolu pri Hrastniku, za dosežene gospodarske uspehe v občini;

Ruži Sihur,

roj. 16. 3. 1939, stanujoči v Hrastniku, za družbenopolitično delovanje v občini;

Andreju Šerganu,

roj. 24. 11. 1909, stanujočemu na Marnem, za družbenopolitično delovanje v krajevni skupnosti;

Prosvetnemu društvu Podkraj,

za uspehe, ki jih je doseglo na področju kulturne in prosvetne dejavnosti;

Francu Kovaču,

roj. 9. 11. 1926, stanujočemu v Hrastniku, za delo in uspehe, ki jih je dosegel na športnem področju;

Industrijskemu gasilskemu društvu TKI Hrastnik

za delo in uspehe, dosežene na področju društvene dejavnosti;

**občini Raška, SR Srbija
in občini Montigny en Gohelle Francija,**
za dolgoletno sodelovanje

Sem spadajo predvsem: preskrba s pitno vodo, kanalizacija, ceste, ogrevanje in telefonsko omrežje.

Ko so zbori občinske skupščine pred nedavnim obravnavali analizo uresničevanja srednjeročnega plana občine Hrastnik so ugotovili, da bodo načrti posameznih krajevnih skupnosti izpolnjeni, na nekaterih področjih pa celo preseženi. To je bilo omogočeno predvsem zaradi aktivnega vključevanja krajanov s prostovoljnim delom in lastnimi prispevki.

Kljub temu pa dodatne želje ali nove zahteve v nekaterih okoljih prehitujejo realne možnosti, ki jih nudijo trenutni rezultati našega združenega dela. Leti v glavnem zaostajajo za predvidevanji, ki so začrtani v srednjeročnem načrtu. Finančni rezultati poslovanja gospodarstva kažejo, da se je gospodarjenje odvijalo v težjih pogojih od pričakovanih na začetku tega srednjeročnega obdobja. Z vsebinskega vidika, so bili zaostreni pogoji pereči v nekaterih najbolj vitalnih področjih, kot so: ekonomski odnosi s tujino, zadolženost ter pritiski visokih rasti cen, predvsem energije, ki v zvrsti naše industrije pomeni največji strošek.

Smo sredi priprav na srednjeročno obdobje 1986–1990. Naša dolžnost je, da se tvorno in odgovorno vključujemo v načrtovanje naše prihodnosti, s poudarkom na poglobljanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in s ciljem po večjem obvladovanju pogojev družbene reprodukcije. Dosledno bomo morali uresničevati naloge dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, vzpodbujati učinkovito in kakovostno gospodarjenje ter zaostri odgovornost za izpolnjevanje sprejetih sklepov na vseh ravneh.

Le tako bomo zagotovili pogoje za skladen razvoj, za krepitev materialne in socialne varnosti ter samoupravni položaj delovnih ljudi in občanov.

Razmere terjajo učinkovito in predano delo vseh organov in vsakega posameznika v našem delegatskem sistemu. Zato je naša skupna naloga, da v pripravah na skupščinske volitve v letu 1986 evidentiramo sposobne občane, ki imajo znanje in voljo za to – vse bolj odgovorno delo.

V imenu občinske skupščine, izvršnega sveta in družbenopolitičnih organizacij občine Hrastnik iskreno čestitam vsem občanom in delovnim ljudem Hrastnika ob praznovanju občinskega praznika, dneva borca in dneva rudarjev in jim želim novih delovnih uspehov.

PREDSEDNIK
SKUPŠČINE OBČINE HRASTNIK
Jože ŽIBRET

Na pragu novih planskih odločitev

Smo v času, ko zaključujemo uresničevanje družbenega plana občine za obdobje 1981–1985 oziroma smo sredi priprav dveh pomembnih planskih dokumentov, s katerima se bomo opredelili za razvoj naše občine do leta 1990 oziroma 2000.

Pri opredeljevanju našega razvoja moramo izhajati iz širših družbenih vplivov in interesov, spoznanj in razmer, v katerih živimo in ne realiziranih nalog iz obdobja uresničevanja tekočega srednjeročnega obdobja 1981–1985. Vse to pa zahteva usklajene aktivnosti in odločitve delavcev, delovnih ljudi in občanov med možnostmi, željami in potrebami, kajti le na ta način si bomo zagotovili boljše delovne in življenjske pogoje.

Naš dolgoročni razvoj mora temeljiti na preobrazbi našega gospodarstva, kar pomeni, da bodo morali naši ozdi prilagoditi svoje proizvodne programe tako, da jim bo zagotovljen nadaljnji obstoj oziroma razvoj. Vzporedno s tem pa se bodo razvijala tudi ostala področja življenja in dela naših občanov. Tako bo razvoj kmetijstva usmerjen v optimalno izkoriščanje vseh razpoložljivih proizvodnih zmogljivosti, ki bodo dolgoročno zagotavljale samooskrbo na nekaterih področjih te dejavnosti. Zaradi vse večje potrebe po nujnosti preobrazbe našega gospodarstva in zaradi vse večjih potreb občanov po storitvenih dejavnostih pa se pred nas postavljajo realne zahteve po

razvoju proizvodne in storitvene obrti.

Uresničevanje teh ciljev pa je osnovni predpogoj za razvoj na področjih, ki so za življenje občanov temeljnega pomena (področje stanovanjske in komunalne dejavnosti, promet in zveze, itn.). Še posebno skrb bomo posvetili prostoru v katerem živimo, ki pa je zelo obremenjen od vseh vrst onesnaževanja. Zato bomo opravili meritve in sprejeli ustrezne ukrepe, s katerimi bomo zmanjšali in preprečili morebitne hujše posledice zaradi onesnaženosti.

Iz dolgoročnih usmeritev pa izhajajo naloge, ki jih bomo opravili v naslednjem srednjeročnem obdobju. Z analizo razvojnih možnosti ugotovljamo, da se bo moral naš razvoj še bolj kot doslej opreti na lastne sile. To pa zahteva od nas vseh, da moramo že v naslednjem srednjeročnem obdobju uresničiti nekatere ključne cilje kot so: širše in trajnejše vključevanje v mednarodno delitev dela, poslovno in dohodkovno povezovanje s širšim jugoslovanskim prostorom in prirediti z intenzivno preobrazbo proizvodnih programov. Ob doseganju teh ciljev pa bo možno povečati produktivnost dela in ustvariti sredstva za razšir-

jeno reprodukcijo, ki so bistvenega pomena za družbeno-ekonomski razvoj naše občine. To se bo odrazilo v zadovoljevanju delavčevih osebnih in skupnih potreb na višji in kvalitetnejši ravni.

Predvsem so tu pomembni cilji srednjeročnega razvoja na področju stanovanjske dejavnosti, kjer bomo poleg novogradenj pospeše-

no prenavljali dotrajani družbenostanovanjski sklad, kot tudi pridobili nove stanovanjske površine na neizkoriščenih površinah stanovanjskih objektov. Pri tem pa bomo morali uveljaviti tržno načelo oddaje gradbenih del in postopen prehod k ekonomskim stanarjem. Komunalna dejavnost bo usmerjena v gradnjo novih zajetij in vodnih

hramov za boljšo oskrbo s pitno vodo, v urejanje kanalizacije, ureditev novih depozij za razne odpadke in razširitev pokopališča na Dolu. Posodobili bomo najbolj kritične cestne odcepe in nadaljevali z razširitvijo telefonskega omrežja, uredili bomo vodotoke in sanacijo plazovitih območij. Za zaščito človekovega okolja pa bodo ozdi, onesnaževalci

na osnovi opravljenih meritev sprejeli in začeli izvajati sanacijske programe za preprečevanje onesnaževanja.

Za razvoj družbenih dejavnosti (šolstvo, otroško varstvo, zdravstvo, socialno skrbstvo, kultura, itn.) se bodo sredstva gibala skladno z rastjo dohodka v gospodarstvu, tako da bodo le dodatno zbrana sredstva s širjenjem oblik neposredne svobodne menjave dela zagotavljala razširitev te dejavnosti.

Eden izmed pomembnejših elementov razvojne politike v naslednjem srednjeročnem obdobju bo tudi skladnejši razvoj krajevnih skupnosti. Tako bomo še bolj kot doslej namenili pozornost hitrejšemu razvoju obrobni krajevnih skupnosti in s tem omogočili postopno izenačevanje pogojev bivanja vsem krajanom.

Vse navedene usmeritve našega razvoja, katere je že obravnavala delegatska skupščina, bomo v procesu nadaljnjega planiranja usklajali s potrebami, željami in možnostmi, jih konkretnizirali v obliki nalog, ki jih bomo vsi delovni ljudje in občani obravnavali in sprejeli v obliki družbenega načrta naše občine.

Ker že sam sistem družbenega planiranja vključuje v ta proces slehernega delavca in občana, se pred nas postavlja sorazmerna odgovornost do zahtev in želja, ki jih želimo uresničiti v naslednjem planskem obdobju na vseh področjih družbenega življenja in dela občine.

Komite za družbeno planiranje
in družbeno-ekonomski razvoj

PROGRAM PRAZNOVANJA OB OBČINSKEM PRAZNIKU, DNEVU BORCA IN RUDARSKEM PRAZNIKU

PETEK, 28. 6. 1985

ob 13. uri: Otvoritev in ogled razstave DO Steklarna – Sijaj in TKI v obnovljenem steklarskem gradu

SOBOTA, 29. 6. 1985

ob 9. uri: Kegljaški turnir z nastopom ekip Hrastnik – Rudnik in Bratstvo iz Hrastnika ter Gradis in Tekstil Slovan iz Ljubljane v kegljišču na Logu

ob 10. uri: Odkritje obeležja v spomin na vdor partizanov v jamo Ojsto na Ani

ob 11. uri: Otvoritev in ogled novih proizvodnih prostorov tozda Proizvodnja svetil DO Steklarne-Sijaj

ob 12. uri: Proslava ob 125. letnici DO TKI Hrastnik na Nasipih – slavnostni govornik bo predsednik Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Marjan OROŽEN

NEDELJA, 30. 6. 1985

ob 8. uri: Odpri hitropotezni šahovski turnir Zasavja v hotelu Jelka

ob 9. uri: Kolesarska dirka v počastitev občinskega praznika, start in cilj pred hotelom Jelka

ob 9. uri: Tradicionalno strelsko tekmovanje z MK puško – strelišče SD Steklar

ob 10. uri: Medobčinski kegljaški turnir invalidskih ekip v kegljišču na Logu

ob 17. uri: Namiznoteniško srečanje ženskih ekip Kemičar : Kras Zgonik (italijanski državni prvak) v telovadnici OŠ NH Rajke na Logu

ob 18. uri: Foto razstava na temo POKRAJINA v Zdravstvenem domu

PONEDELJEK, 1. 7. 1985

ob 17. uri: Otvoritev likovne razstave Vinka Hrovatiča Obeležja NOB v Zasavju in knjižne razstave 40 let v svobodi v knjižnici v Dijaškem domu

ob 18. uri: Nogometno srečanje veteranov Rudar in Bratstvo v športnem parku na Logu

TOREK, 2. 7. 1985

ob 15. uri: Poimenovanje ulice po pobrateni občini Montigny-en-Gohelle iz Francije na Logu

ob 16. uri: Promenadni koncert Rudarske godbe Hrastnik pred Delavskim domom

ob 17. uri: Slavnostna seja delegatov vseh treh zborov Skupščine občine Hrastnik, delegatov skupščin samoupravnih interesnih skupnosti in skupščine Krajevnih skupnosti Rudnik v Delavskem domu

ob 20.30: Nočni tek po ulicah Hrastnika – start in cilj pred hotelom Jelka – Družabna prireditve na Nasipih

SREDA, 3. 7. 1985

ob 10. uri: Rudarski praznik – osrednja proslava v Zagorju

ČETRTEK, 4. 7. 1985

ob 7. uri: Množični pohod Sto družin po poteh spominov NOB:

– za smer Kal izpred Rudnika

– za smer Gore izpred spomenika na Dolu

DELEGATSKA VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Na 22. zasedanju zbora krajevnih skupnosti občinske skupščine, 25. marca letos, je delegacija krajevnih skupnosti Dol pri Hrastniku postavila delegatsko vprašanje glede razvoja Brnice, gradnje stanovanjskih objektov na tem območju in ureditev nekaterih komunalnih problemov.

Naselje Brnica leži znotraj pridobivalnega prostora premogovnika Hrastnik, ki je bil določen na osnovi geološko-geomehanskih razmer oziroma na osnovi predvidenega obsega odkopavanja. Zaradi tega je upravni organ na osnovi delegatskega vprašanja zaprosil Premogovnik Hrastnik za pojasnilo, iz katerega izhaja, da so se deformacije površine na obravnavanem območju že močno približale naselju Brnica. Z odkopavanjem pa se bo vpliv na površino še širil proti jugu.

Pravkar potekajo obsežne geološko-geomehanske raziskave, na osnovi katerih bo mogoče predvideti smer in dinamiko bodočega odkopavanja in s tem tudi širjenja vpliva na površino.

Glede na veljavno zakono

nodajo gradnja znotraj pridobivalnega prostora premogovnika ni dovoljena, ker utegne zaradi rudarskih del priti do poškodb gradbenih objektov. Zakon o rudarstvu (Uradni list SRS, št. 17/75) v 63. členu zato predpisuje, da si mora investitor za vsako adaptacijo ali gradnjo v mejah pridobivalnega prostora pridobiti mnenje rudarske organizacije.

Rudnik rjavega premoga Hrastnik izdaja navedeno mnenje v skladu z Navodili o kriterijih, pogojih in postopku za izdajo mnenj v skladu s 63. členom zakona o rudarstvu, ki jih je sprejel delavski svet ZPT Trbovlje na svoji seji 14. oktobra 1983.

Navedena navodila in grafični prikaz vplivnega območja premogovnika Hrastnik so na vpogled občanom pri občinskem upravnem organu pristojnem za urejanje prostora in varstvo okolja.

Delegacijo KS Dol pri Hrastniku so zanimala tudi možnosti za razširitev telefonskega omrežja v naselju Brnica in ureditev krajevnih cest in poti.

Podjetje za PTT promet Trbovlje bo istočasno s polaganjem medkrajevnega telefonskega VF kabla Hrastnik–Rimske Toplice izvedlo tudi obnovitvena dela in delno razširitev krajevnega telefonskega omrežja za območje naselja Brnica in Dol. S tem bodo na voljo novi telefonski priključki v naselju Brnica že v drugi polovici letošnjega leta.

Urejanje krajevnih cest in poti je opredeljeno v programu krajevnih skupnosti Dol, seveda v okviru razpoložljivih sredstev. Redna vzdrževalna dela so zajeta v programu, za večje rekonstrukcije in posodobitve pa ima KS izdelan prioriteten vrstni red, sestavljen na osnovi kriterijev, ki jih je sprejel svet krajevnih skupnosti.

Delegat delovne organizacije Steklarna-Sijaj je na 22. zasedanju zbora združenega dela, 25. marca 1985, postavil vprašanje oziroma zahteval krajanov Frtice, da izvajalec del pri gradnji daljnoveoda iz nove RTP sanira cesto, ki je bila poškodovana zaradi prekomernih obremenitev.

Upravni organ je že julija lani, pred pričetkom izvajanja del, sklical pogovor z investitorjem, na katerem je bilo dogovorjeno, da bo investitor takoj po končanih delih opravil potrebna sanacijska dela oziroma uredil odškodninske zahteve.

Ker so delali predvsem v zimskem času in slabem vremenu, so se poškodbe predvsem na cestah in opornih zidovih pojavile v večjem obsegu, kot je bilo pričakovano, zato obstaja nevarnost še večjih poškodb na komunikacijah in stanovanjskih objektih.

Zato je upravni organ 13. maja 1985. organiziral ponovni pogovor z investitorjem, na katerem so sodelovali tudi predstavniki skupnosti krajevnih skupnosti, KS Steklarna, KS Dol in KS Prapretno. Dogovorjeno je bilo, da bo investitor v desetih dneh ocenil vse poškodbe na komunalnih objektih in prišel s takojšnjo sanacijo. Ostale odškodninske zahteve zasebnih lastnikov pa bo investitor obravnaval po dokončanju del, predvidoma do konca junija 1985.

Krepitev odnosov pobratena in sodelovanja

Slovenska beseda v...

Znano je, da je občina Hrastnik pobratena z občinama Raška iz Srbije in Montigny en Gohelle iz Francije. S slovenskim kulturnim društvom Slovenska beseda v Hüchelhoffnu iz Zahodne Nemčije pa ima Občinska konferenca SZDL Hrastnik podpisano listino o sodelovanju. Z vsemi temi že vrsto let sodeluje v različnih oblikah.

Ustaljena je tudi praksa občasnih izmenjav uradnih delegacij, namen katerih je, da tekoče skupno analizirajo uresničevanje obveznosti, ki smo jih skupaj zapisali v listine, in se hkrati tudi dogovarjajo o nadaljnjem vsebinskem poglobljanju odnosov.

Montigny

Tako je tudi v letošnjem letu, po triletnem premoru, na povabilo predsednika občine, je v Montigny odpotovala delegacija naše občine. Na obisku je delegacija doživela priskrben sprejem, kar je že samo po sebi ustvarilo vzdušje za odkrite in tovariške pogovore. Takšen odnos

menjave letovanja določene števila otrok in o navezavi čim širših stikov med njihovo in našo mladino ter ostalimi občani. Skupni cilj je izmenjava različnih izkušenj dela v interesnih dejavnostih, kar vse naj bi prispevalo h krepitvi bratskih odnosov med narodi in utrjevanju miru v svetu.

Svoj priskrben odnos so pokazali tudi s tem, da so v

jev. To povezovanje se je načrtneje začelo 24. maja 1977, saj so ta dan v Raški podpisali listino o pobratenju Osnovne šole Ivo Lola Ribar Raška in Osnovne šole narodnega heroja Rajka Hrastnik. Pionirji in mladinci obeh šol se najbolj veselijo srečanj. Zakaj tudi ne? Veselje, tovarišstvo, ljubezen, spoštovanje – to so čustva in vrednote, ki se rodijo in izkažejo ravno ob medsebojnih srečanjih.

Zato načrtujemo ekskurzijo naših učencev 8. razreda po Jugoslaviji tako, da ob dnevu pionirjev (29. septembra) na svoji poti obiš-

(Beograd, Kragujevac, Sutjeska, Jajce, Kozara), vselej pa so se oglasili v Raški.

Tudi učenci iz Raške vsako leto obiščejo Hrastnik. Letos je bilo 4. in 5. junija v našem domačem kraju več kot 200 mladincev iz naše pobratene šole. K prijetnemu počutju prispevate tudi starši in drugi občani, zato se vam najiskrenejše zahvaljujem. Učenci tudi med šolskim letom vzdržujejo in negujejo prijateljske vezi, saj si pridno dopisujejo. Obe šoli imata med seboj stalne stike, izmenjujeta si likovna in literarno-novinarska dela, urejata razstave ter pripravljata kvize znanja o Ivu Loli Ribarju in heroju Rajku.

Tudi osnovni organizaciji sindikata obeh šol skrbita za medsebojno sodelovanje. Učitelji pa ob srečanjih primerjamo naše delovanje na strokovnem področju.

Strokovnemu izpopolnjevanju in sodelovanju so posvetile precejšnjo pozornost tudi Glasbene šole Hrastnika, Trbovelj in Zagorja ob Savi. S skupnim glasbenim programom so gostovale v pobratenih občinah Raška ter Aleksinac (pobraten z

Slovenska beseda iz Hüchelhoffna

Občinska konferenca SZDL Hrastnik je v letu 1983 podpisala listino o sodelovanju z društvom Slovenska beseda iz Hüchelhoffna v ZR Nemčiji, v katerega se vključujejo naši delavci, ki so na začasnem delu v tujini. Večina jih je iz Revirjev, okolice Ptuj, drugih krajev Slovenije, pa tudi iz naših bratskih republik. Veže jih težko delo v rudniku premoga Sofija Jakoba, velika ljubezen do domovine, skrb za ohranitev materinega jezika in narodnih običajev. Prav iz teh interesov izhaja tudi njihov delovni program. 120 članov društva deluje v pionirski in mladinski folklorni skupini, v mešanem pevskem zboru, recitacijski skupini, nogometni sekciji, kegljaški sekciji in drugih interesnih dejavnostih. Zlasti pa je pomembno, da so za družbeno aktivno delo pridobili širok krog mladih in njihovim interesom prilagodili osnovni program društva. Globoko se zavedajo dejstva, da bodo njihovi otroci postali tujci, če sami ne bodo kaj storili za njihovo predšolsko vzgojo in vzgojo odraslo mladi. Tako deluje že eno leto v okviru društva enkrat tedensko mala šola in razred dopolnilnega pouka slovenskega jezika, katerega obiskuje 15 mladih. To odgovorno vzgojno nalogo opravlja zelo aktivna »tajnica« družstva Vladka Ravnikar, enkrat mesečno pa ji bodo

bivalcev širše okolice Hüchelhoffna. Ob prijetni slovenski narodni glasbi, srečelovu jim ponudijo tudi naše slovenske in jugoslovanske specialitete čevapčice in sliovko. Znani so kot dobri gostitelji.

Skoraj dve leti pa so si člani društva prizadevali, da bi dobili svoje prostore. Ker so bile možnosti dobiti jih v našem majhne, so se odločili, da gradijo kar sami. Prostor za gradnjo v zelo lepem in urejenem delu mesta, jim je brezplačno dodelila občina, za vse ostale stroške pa so se odločili, da jih bodo nosili sami. Novembra lani so pričeli graditi, zagnano, z veliko entuziazma, dobre volje in pripravljenosti vseh članov. Del finančnih sredstev so pridobili z organizacijo raznih prireditve, veliko pa so zbrali lastnih prispevkov. Zrasla je zgradba, dolga 19 metrov in široka 11 metrov, v katerih je večnamenski prostor za društvene dejavnosti, prireditve, knjižnica, kuhinja in ostali prostori. Svečana otvoritev je bila 18. maja 1985 ob praznovanju dneva mladosti, prostore pa jim je odprl ambasador SFRJ v ZRN Dragutin Rožman. Na prireditvi je bila tudi delegacija OK SZDL Hrastnik in predstavniki RGD tozda RIG Trbovlje.

Seveda si tudi mi v Hrastniku prizadevamo, da bi ostal stik z društvom živ in ustvarjal. Zato vsako leto sprejememo program sodelovanja, katerega osnova je, povezovanje z učenci osnovne šole NH Rajka, letovanje otrok v počitniški koloniji Društva prijateljev mladine v Pineti pri Novem gradu,

Delegacija Hrastnika s predstavniki občine Montigny pred muzejem, v katerem je na vidnem mestu urejena tudi zbirka o sodelovanju pobratenih občin.

niso pokazali samo uradni predstavniki občine, ampak vsi ljudje, s katerimi so se člani delegacije srečevali na uradnih sprejemih in ob ogledih gospodarskih, komunalnih, kulturnih dosežkov, spoznali pa so tudi njihovo skrb za socialne razmere občanov.

Vse, s čimer se je delegacija seznanila, je kazalo na veliko prizadevnost za gospodarsko in komunalno ureditev kraja, ter na skrb komunistične partije Francije, ki je v tej občini na oblasti, a si z delom med ljudmi in skrbjo za njihove socialne razmere vsakodnevno utrjuje svoj ugled in položaj ter s tem utrjuje položaj njihovih delavcev.

S posebnim ponosom so pokazali urejenost novega mestnega dela, v katerem so glavno ulico leta 1983 poimenovali Ulica Hrastnik. Tik ob njej je bil v letošnjem letu na novo odprt mestni muzej, katerega zgodovinske in kulturne eksponate so delegaciji širše predstavili in v katerem je na vidnem mestu urejena tudi zbirka, ki predstavlja sodelovanje in pobratenje z občino Hrastnik vse od podpisa listine do danes.

Pomen, ki ga v občini Montigny dajejo pobratenju s Hrastnikom, je izreden. Prizadevanja za razširitev odnosov med posameznimi institucijami in ljudmi je bilo čutiti pri vseh srečanjih, od najmlajših, s katerimi se je delegacija srečala v Pony klubu, pa vse do srečanja z upokojenci v njihovem klubu.

Zato so tudi v uradnih pogovorih med delegacijami, izhajajoč iz ocen dosedanjih rezultatov, poudarili konkretne oblike sodelovanja.

Po sprejetju programa protokolarnih stikov sta se delegaciji dogovorili še o navezavi medsebojnih stikov med osnovnimi šolami, posameznimi društvi in klubi. Govorili sta o možnostih iz-

času obiska naše delegacije razobesili francoske in jugoslovanske zastave. To kaže na to, da se tudi občina Montigny, čeprav je površinsko le nekoliko večja od občine Hrastnik, po številu prebivalcev pa skoraj enaka, zaveda svojega deleža odgovornosti v krepitvi dobrih mednarodnih odnosov.

To vsekakor nalaga precejšnje obveznosti tudi nam, da v naslednjem letu, ko se bo zaključilo dvajsetletno sodelovanje, ob praznovanju občinskega praznika, primerno poudarimo tudi ta jubilej. Ta bo toliko lepši, kolikor bolj se bomo posamezni občani neposredno ali preko organizacij in društev povezali v delu z organizacijami in društvi pobratene občine Montigny.

Marko Orožen

Raška

Letos poteka že 21 let, odkar se je pričelo sodelovanje med našo občino in občino Raška iz socialistične republike Srbije. Obe občini loči mnogo kilometrov, vendar to ni ovira, da se ne bi sodelovanje še utrjevalo in poglobljalo. Med pomembnejše naloge v okviru sodelovanja sodijo prav gotovo obiski delegacij ob občinskih praznikih, oziroma drugih priložnostih ter sodelovanje na kulturnem področju: obiski in nastopi kulturnih skupin, razstave fotografij in večkratni pogovori in dopisovanja o življenju in delu obeh pobratenih občin. Mestece pod Kopaonikom leži na območju, ki je bilo večkrat izpostavljeno potresnemu delovanju in ob radijskih in televizijskih novicah o potresih v južni Srbiji smo vedno v skrbeh, da bi ta naravna nesreča prizadela tudi naše prijatelje v Raški.

Vezi med Raško in Hrastnikom so trdne. Zelo pomembno je zlasti sodelovanje med mladimi obeh kra-

jejo svoje pobratene vrstnike v Raški. Priskrben sprejem in navdušenja, s katerim nas pričakajo v Raški ne moreš opisati z nekaj besedami. Ne samo učenci in učitelji, vsi občani Raške se veselijo našega obiska in želijo, da bi ostali čim dalj časa z njimi. V Raški obiščejo tudi vojašnico, v kateri izredno cenijo slovenske fante in jih ob našem obisku pripeljejo na prireditve oziroma srečanja. Raščanom smo hvaležni za vse lepe trenutke, ki jih preživimo pri njih. Tu se najbolj zavemo, da smo mi vsi sinovi in hčere ene matere – Socialistične federativne republike Jugoslavije. Zato mislim, da je prav, da pričnejo naši pionirji pravočasno varčevati za ekskurzijo po Jugoslaviji in opraviiti v ta namen različne zbiralne in delovne akcije. Z denarnim prispevkom pa jim moramo pomagati tudi delovni ljudje in občani Hrastnika. S tem bomo prispevali velik delež, da ne bosta besedi bratstvo in enotnost naših narodov le na papirju, temveč se bosta izkazovali v dejanjih. Generacije učencev Hrastnika in Dola pri Hrastniku so že desetič obšle razne kraje naše domovine pod geslom PO TITOVI POTI

Zagorjem). Letos so izvedli v Raški 2 koncerta za učence, tretji pa je bil namenjen vojakom iz kasarne in občanom Raške. Koncerti naj bi bili stimulacija oziroma vzpodbuda, da bi tudi v Raški ustanovili glasbeno šolo, ki je doslej nimajo. Naši učenci – glasbeniki so bili v Raški izredno lepo sprejeti.

Ob koncu naj omenim še to, da so se učenci naše šole letos udeležili 12. srečanja osnovnih šol Ivo Lola Ribar iz vse Jugoslavije, ki je bilo od 22. do 25. aprila v Slavonskem Brodu. Kot bratska šola osnovne šole Ivo Lola Ribar iz Raške smo bili na tem srečanju med 500 učenci in učitelji iz vseh republik in pokrajin naše domovine edini Slovenci in zato so nam vsi izkazovali še posebno pozornost. S čudovitega srečanja smo se vrnili z zavestjo, da mora biti tudi vnaprej med prednostnimi cilji našega življenja in dela ohranjanje, negovanje in razvijanje tradicij in prido-bitev NOB ter socialistične revolucije ter ohranjanje in utrjevanje zavesti o enakopravnosti, povezanosti, bratstvu in enotnosti vseh narodov in narodnosti Jugoslavije.

Breda Vidmar

Priskrben sprejem učencev iz Raške.

Vtisi iz prvega letovanja v domovini!

Lansko leto v juliju, smo pionirji SKD SLOVENSKA BESEDA iz Hüchelhoffna, prvič letovali na morju. Ker je bilo to naše prvo srečanje s pionirji iz domovine, nam bo to letovanje še dolgo ostalo v spominu.

Zelo smo bili srečni, ko smo pri dopolnilnem pouku zvedeli, da nam SZDL Hrastnik, oziroma ZDPM Hrastnik, omogoča letovanje v Pineti pri Novem gradu.

Stirje otroci smo imeli priložnost preživeti počitnice v domovini. Ne vemo, kako naj se zahvalimo za te prijetne dni. Tako lepih počitnic še nismo imeli, saj je med svojimi vrstniki prijetnejše, kot pa vedno samo s starši. Mnogo bolj se lahko sprostimo in marsikatera neumnost in nagajivost nam pade v glavo. Posebno nam je ostalo v spominu, kako smo zvečer nagajali dekletom in bi morali naslednji dan ribati jedilno sobo. Vendar so nam dekleta oprostila in to naredila namesto nas.

Radi bi se zahvalili vsem tovarišicam, ki so bile z nami, za veliko razumevanja in potrpljenja. Upamo, da jih nismo prehudu jezili, vendar se opravičujemo za vse naše otroške muhe.

Prvo srečanje je za nami, ostali pa so nepozabni spomini. Upanje nam ostane, da to ni bilo zadnje srečanje. Še enkrat vam lepa hvala in pionirske pozdrave vsem skupaj!

Zdravo!

Tanja Baš, Helena Herle

ter Silvo in Branko Mikša

sedaj pri sestavi in izpeljavi učnih programov pomagali tudi slovenski učitelji v ZR Nemčiji.

Vse te razvejane oblike društvenega dela s katerimi poiskujemo našim ljudem in prebivalcem tega kraja pricarati delčke naše domovine, so prireditve ob praznovanju dneva žena, dneva mladosti, 29. novembra – dneva republike, novega leta, v avgustu pa organizirajo velik društveni piknik, katerega se udeleži do 1.500 pre-

organiziranje razstav, zbiranje slovenskih knjig, tekmovanje v veseli šoli, vključevanje mladih v mladinske delovne akcije, pošiljanje informacij o dogodkih v domovini, itn.

Na takšen način poiskujemo, kot smo zapisali v listini, o sodelovanju z njihovo in našo aktivnostjo širiti mostove prijateljstva med narodi in končno ustvarjati tudi možnosti, da se bodo lahko čimprej vrnili v domovino.

Marjan Dolanc

TO JE NAŠ KRAJ

KS BOBEN

površina: 426,6 ha
štev. prebivalcev: 339 (199 moških, 200 žensk)
krajevni praznik: 14. oktober – v spomin na obisk Tita in otvoritev doma DPO leta 1968
naselja: Boben, Čeče

KS RUDNIK

površina: 382,2 ha
štev. prebivalcev: 5.577 (2.746 moških, 2.831 žensk)
krajevni praznik: 3. julij – v spomin na gladovno stavko rudarjev leta 1934
ulice: Cesta 1. maja, Ulica prvo-
borcev, Naselje Aleša Kaple, Ulica
mladih borcev, Cesta Adama
Dusaka, Pot na Kal, Cesta 3. juli-
ja, Pot Josipa Brinerja, Studen-
ce, Cesta padlih borcev, Pot Vit-
ka Pavliča, Velikova cesta, Log,
Novi Log, Novi dom, Trg Franca
Kozarja, Ulica Montigny en Go-
helle, Naselje Slandrove brigade,
Trg mladinskih delovnih brigad

KS PRAPRETNO

površina: 321,4 ha
štev. prebivalcev: 302 (148 moških, 154 žensk)
krajevni praznik: 5. avgust – v
spomin na aretacijo in izgon dru-
žin ustrelenih talcev v koncen-
tracijska taborišča leta 1942
naselje: Plesko, Prapretno

KS STEKLARNA

površina: 375,7 ha
štev. prebivalcev: 1.728 (858 moških, 870 žensk)
krajevni praznik: 28. junija – v
spomin na stavko steklarjev leta
1928
ulice: Grajska pot, Dolska cesta,
Taborniška pot, Cesta Hermana
Debelaka, Pot Franca Pušnika,
Za Savo, Podkraj, Draga, Cesta
1. maja

KS PODKRAJ

površina: 969,1 ha
štev. prebivalcev: 139 (69 moških, 70 žensk)
krajevni praznik: 6. december –
v spomin na izseljene krajan-
e v taborišča leta 1941
Podkraj

KS DOL

POVRŠINA: 919,6 ha
štev. prebivalcev: 2.021 (981 moških, 1.040 žensk)
krajevni praznik: 28. junij – v
spomin na ustanovitev odbora
OF leta 1941
ulice: Pot Hamersak Emila, Pod
hribom, Grča, Naselje Laz, Pod
javorjem, Cedenc, Trg borcev
NOB, Cesta VDV brigade, Na Se-
lah, Naselje Brnica, Partizanska
cesta, Planinska cesta, Slatno,
Krišdolska cesta, Kal

KS MARNO

površina: 313,5 ha
štev. prebivalcev: 512 (253 moških, 259 žensk)
krajevni praznik: 12. januar – v
spomin na v taborišče izseljene
krajanje leta 1944
naselja: Marno, Brdce, Unično,
Krišdoland

KS KOVK

površina: 315,1 ha
štev. prebivalcev: 27. april – v
spomin na množični odhod kra-
janov v partizane l. 1944
naselje: Kovk

KS TURJE-GORE

površina: 1.265,3 ha
štev. prebivalcev: 317 (157 moških, 160 žensk)
krajevni praznik: 15. avgust – v
spomin na ustanovitev odbora
OF leta 1941
naselja: Turje, Gore

KS KRNICESAVNA PEČ

površina: 270,6 ha
štev. prebivalcev: 236 (123 moških, 113 žensk)
krajevni praznik: 11. november
– v spomin na miniranje železni-
ške proge med Hrastrnikom in Zi-
danim mostom leta 1943
naselja: Krnice, Suhadol, Savna
peč

Občina Hrastrnik spada med manjše občine
v SR Sloveniji.
Po površini meri 5.559,1 hektara in ima 11.361
prebivalcev (5.593 moških, 5.768 žensk).

Občina Hrastrnik praznuje 3. julij kot praznik občine, v spomin
na veliko in uspešno rudarsko stavko julija 1934. Ta je zajela
poleg Hrastrnika tudi ostale rudnike v Sloveniji. Prav tako je 3.
julij povezan z odhodom prvih rudarjev iz Hrastrnika leta 1941 v
NOB ter s poznejšimi številnimi uspešnimi akcijami.

Načela in merila
kadrovske politike

V pripravah na nove volitve

Upoštevali so že uveljavljena splošna načela in merila kadrovske politike, se moramo posebej zavzemati za to, da bodo predlagani možni kandidati izpolnjevali zlasti naslednja načela in merila:

- da s svojim delom in načinom življenja izpričujejo idejnopolitično in konkretno opredeljenost za socializem, za dosledno uresničevanje zgodovinskih interesov delavskega razreda, za razvijanje samoupravne socialistične demokracije ter posebej delegatskega sistema in odnosov;

- imajo pozitiven odnos do pridobitve NOB in socialistične revolucije, da prispevajo h krepitvi in razvijanju bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti, k uresničevanju politike aktivne in miroljubne koeksistence in politike neuvrčenosti, da si prizadevajo za uresničevanje koncepta SLO in družbene samozaščite;

- uživajo v svojih temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih ugled in zaupanje, da bodo dejansko zastopniki izvirnih interesov delovnih ljudi, katerih delegati bodo;

- da so na podlagi meril in pooblastil sposobni te interese širše usklajevati in povezovati, da so že s svojim dosedanjim družbenopolitičnim in strokovnim delom dokazali svoje sposobnosti in znanje ter ustvarjalno zavzetost pri graditvi socialističnega sistema; da so zgledni in uspešni delavci na svojem delovnem mestu in občani v življenjskem okolju in da odgovorno izpolnjujejo sprejete naloge.

Pri kandidiranju za nosilce vodilnih funkcij, ki po svoji naravi pomenijo še dodatno odgovornost in zahtevo po usposobljenosti posameznih kandidatov, pa je treba ob že navedenih merilih upoštevati še:

- da imajo odgovoren odnos do dela ter sodelavcev in sposobnosti organiziranja dela skupščine oziroma drugih organov in da so sposobni demokracijo, učinkovito prispevati k usklajevanju posameznih, posebnih in splošnih družbenih interesov;

- da so sposobni demokracijo usmerjati in sodelovati pri izmenjavi mnenj in stališč delegatov v skupščinah in drugih telesih, da imajo ustvarjalni odnos do pobud delegatov in so v okviru teh pobud sposobni in pripravljeni voditi demokracijo, soočanje mnenj in stališč;

- da imajo dovolj znanja in ustvarjalnih sposobnosti za izpolnjevanje in utrjevanje političnega sistema socialistične samoupravne demokracije ter za razvijanje in krepitev demokratičnih odnosov in demokratične prakse.

Iz delovnih kolektivov

Pet srebrnih jubilejev

Dve delovni organizaciji v hrastniški dolini bosta sredi letošnjega leta praznovali 125-letnico. Z visokim jubilejem je povezano 2100 delavcev Steklarne-Sijaja in 500 delavcev Tovarne kemičnih izdelkov. Oba kolektiva povezujejo železniški tiri, ločujoče proizvodni programi in združujejo napori delavcev, saj sta tovarni zelo odvisni od uvoza surovin in hkrati dajeta kruh mnogim delavcem hrastniške občine. Pred mnogimi leti je bil ta kruh črn in trd. Pogače se ni rezalo nikoli, vendar se je po letu 1950, potem ko so delavci dobili tovarne v svoje upravljanje, marsikaj spremenilo. Črn kruh je zamenjal bel, tanko rezino debelejši kos.

Steklarstvo je Hrastniku dajalo svojevrsten pečat. Ta je postajal vse svetlejši, izdelki vse prodornejši. Stekleni izdelki prozorni, obarvani, namenjeni za okras ali vsakdanjo rabo, so tudi za tujce predstavljali nekaj lepega, domiselnega. Delo in tradicija sta si utirala pot tudi na tuja tržišča, izvozni dosežki so z leti postajali vse večji, vse pomembnejši, ne le za kolektiv, temveč za vso občino in družbo.

Z združitvijo Steklarne in Sijaja se je moč kolektiva še bolj okrepila. Denar, ki pri teka s prodajo steklenih izdelkov in svetil je vse pomembnejši, kup vse večji, čeprav se v zadnjem času zmanjšuje povpraševanje po izdelkih. Stroški izredno hitro naraščajo, v kolektivu pa so vse bolj prizadevajo zmanjšati porabo energije in iskati cenejše surovine. Poslovno leto so zaključili s pozitivno ničlo. Klub izredno težkim delovnim pogojem so v letošnjih prvih treh mesecih, ob šestih odstotkih manj zaposlenih, povečali fizični obseg proizvodnje za 2 odstotka. Neugodna in dolga zima je onemogočala tudi transport izdelkov,

kar se odraža tudi pri zalogah oziroma prodaji. Črna slika v poslovanju predstavljajo stroški za energijo. Zanj so v treh mesecih letos plačali 400 milijonov dinarjev, za plin so odšteli 110 milijonov. S predvideno 22-odstotno podražitvijo bodo mesečno odšteli še 22 milijonov dinarjev.

Veliko povedo tudi podatki o gibanju cen. Te so se pri surovinah in energiji povečale v zadnjih treh letih za 4,70 krat, cene izdelkom pa le za 3,14 krat. V prvih treh mesecih letošnjega leta je delovna organizacija poslovala z izgubo 115 milijonov dinarjev, vendar delavci kolektiva upajo, da bodo rdeče številke izbrisane že ob polletnem obračunu.

Neuspešno poslovanje je narekovalo izdelavo programa kratkoročnih in dolgoročnih ukrepov. Res je da se vsa jugoslovanska steklarška industrija srečuje s težavami, vendar so za hrastniško steklarstvo specifični. Vse večji postaja razkorak med potrebnimi surovinami in energijami na eni in cenami steklenih izdelkov na drugi strani. Cene izdelkov so še vedno močno kontrolirane,

do lanskega julija so bile zamrznjene.

Vodilni delavci pravijo, da večino izdelkov proizvajajo in prodajajo z izgubo. Nakopičila se je kopica problemov. Z boljšim delom,

Predstavljamo vam...

Krajevna skupnost Rudnik

Jutranje sonce se zmuzne skozi megleno zaveso čez ramena posivelemu Kovku in njegovi žarki se razlijejo po obeh bregovih potoka Bobna.

Opazuje jutranji vrvež.

Gruče ljudi hitijo na svoja delovna mesta. Rudarji, gradbeni delavci, delavci KOP in Steklarne-Sijaja, ob njih in za njimi trgovski, gostinski delavci, pisarniški delavci, dijaki vozači... Avtobusna postajališča so polna, avtobusi vozijo drug za drugim v različni smeri: Rudnik-Železniška postaja Črče-Trbovlje-Brezno-Celje...

Pridušeno prigovarjanje mamic in očkov ter jokave, jecajoče besede malčkov se izgubljajo med mimoidočimi. Tle cicibani se pač še ne morejo zavedati, kako je zanje lepo poskrbljeno v sodobno urejenih prostorih vzgojnovarstvene organizacije. So pa zato samostojnejši šolarji in mnogi že pred sedmo uro otovorjeni s šolskimi torbicami, samozavestno koračijo proti osnovni šoli k dopolnilnemu, dodatnemu pouku ali h kakšnemu krožku. Za nekatere bo delavnik kar dolg, za tiste, ki so vključeni v oddelke podaljšanega bivanja, kar do 16 ure popoldne. Vendar - naj se tudi mladi čimprej utrdijo! Skrbne gospodinje že obešajo perilo, stepajo preproge, druge se sklanjajo nad posejane gredice, kajti dan je za vsakogar, ki rad dela, zmeraj prekratek. Toda tudi za droben klepet je čas:

- Da bi nam le še pustili grede pred hišami!

- Govori se, da bodo zidali garaže.

- Pa menda ja ne, še nimamo dovolj betona?

- Saj je vendar naše nase-

lje že prava betonska džungla!

- Clovek se nima kam več dati, vsepovsod samo zidovje!

- Povrhu pa še smrad in saje, ki uničujejo, kar je zelenega!

Resnica in resničnost sta na dlani.

Nizke, nižje, malo višje betonske ograjice in stopnice, na vse strani neba so se gospodovalno zrinile med poslopji, dvorišči, pod cestami, nad njimi... Tako je zmanjkalo prostora za mirne in varne koticke, kjer bi mlade mamic prebile s svojimi malčki brezskrbni popoldan ali pa bi se babice in dedki poigrali z razigranimi vnuki.

Za sprehode imamo vendar klance, poti v hrib je na ducate, in res je njihova izbira pestra - pot v Prapretno, v Studence, proti Kalu, Čecam, Staremu Hrastniku...

Če pa bi na vsak način hotel posedeti med ljudmi, je stolov zmeraj dovolj v gostištih ali pred njimi. Šolski otroci pa se tako in tako znajdejo sami na dvoriščih blokov in stolpnice. Ko jim zmanjka kratkočasnih iger, se neprizanesljivo lotijo majhnih mojstrov in na zgradbah, sledovi njihovega dela so marsikje vidni. Natančni in skrbni stanovalci si pogosto zaman postavljajo vprašanja - Kako jih učijo starši? - Kako, da ne vedo, kaj počnejo njihovi otroci v prostem času? - Kaj pa šolske delovne in očiščevalne akcije? Saj. Zjutraj s svojimi sošolci in tovarišicami urejajo, čistijo poti, dvorišča, tiste redke zelenice, toda popoldne jim je prav malo mar, kam pade papirnata vrečka, vrečka od soka, olupki... Sicer pa tudi odra-

sli mečejo ogorke in papirčke naokrog.

Tako vsak dan.

Toda v letu so tudi prazniki. Podoba krajevne skupnosti se čez noč spremeni. Praznik oznanijo plapolajoče zastave na stavbah in drogovi, kontejnerji so izpraznjeni, ceste in dvorišča so pometena, neutrudna godba na pihala Svobode I. s poskočnimi koračnicami zvalja občane v hram kulture - Delavski dom, večkrat pa tudi na stadion. Po slovesnosti pa zabava v hotelu Jelka, poslovno-stanovanjski zgradbi ali na malem športnem igrišču.

Noben krajan se ne pritožuje nad kulturnimi dobrinami, ki se mu ponujajo vse leto, od koncertov, abonmajske gledališke predstave, mnogih prazničnih proslav od glasbenih koncertov, pevskih nastopov, razstav likovnikov... Le da so včasih te prireditve preskromno obiskane, skoraj tako kot zbori krajanov... Postavlja se vprašanje: Smo mar res potrošniško usmerjeni? Smo popolnoma zadovoljni in nam ničesar ne manjka? Ali pa se temu reče indiferentnost.

Pravzaprav bi morali biti res zadovoljni. Imamo vrtec z jaslami, osnovno šolo, športno igrišče z odprtim in zaprtim bazenom, samopostrežnice z mesnicami, delikatesne trgovine, blagovnice, cvetličarno, kino bifeje, kioske, popolnoma novo knjižnico... Ne bi se smeli pritoževati, smemo pa si želeli še nekaj manjših rekreativnih prostorov na prostem, mlečno restavracijo za naše odrasajoče otroke namesto bifeja, dvoje ali troje parkov, tudi manjšo tržnico za še večje zadovoljstvo in srečo krajanov.

Irena Kavšek

pravilnim odnosom in strožjim planiranjem bodo v kolektivu rešili ta mozaik težav. Postavlja se vprašanje, kakšne izdelke proizvajati, in po kakšni ceni jih prodajati. Zaostrene tržne razmere še bolj narekujejo posodobitev proizvodnih linij. Vsaka nova tehnologija pa terja tudi ustrezne kadre. V delovni skupnosti in v proizvodnji.

Dolgoročna rešitev hrastniškega steklarstva se v tem trenutku kaže v posodobitvi tovarne, dobrih kadrih in manjšem številu zaposlenih. Prav zdaj pa pripravljajo načrt dolgoročnega razvoja tovarne.

Spremeniti bomo morali tudi odnos do steklarskega

poklica. Naši dedje so včasih pripominjali: »Če se ne boš učil, boš šel v steklarstvo odnašat.« Morda bomo čez leta rekli svojim otrokom ali vnukom: »Lahko si ponosen, ker delaš v steklarni.« Ta zadnja misel naj bo pogum vsem, ki se bodo še odločali za poklic, naj se ne bojijo dela v steklarstvu in da bi ostali brez zaposlitve. Starejši delavci odhajajo v pokoj. Kadri, ki so se kalili, so tudi sestavni del 125. rojstnega dne Steklarne-Sijaja.

Vojka Povše

Med zaposlenimi je v delovni organizaciji skoraj polovica žensk. Vidimo jih lahko pri številnih težkih opravilih.

Iz zgodovine krajevne skupnosti Rudnik

- Prvi sledovi življenja v tem delu današnjega Hrastnika izvirajo iz antične dobe. Na planoti Česence južno od zaselka Log, vzhodno od Prapretna in severno od Hrastnika so konec prejšnjega stoletja našli na fragmente antične keramike, zlat prstan z medaljonom in ostanke obdelanih kamnov, ki nakazujejo obstoj kamnoloma.

- Območje zgornjega Hrastnika stopi iz zgodovinske teme v drugi polovici 13. stoletja. Tako imenovani Otokarjev urbar iz leta 1265/67 omenja naslednje zaselke, podložne laškemu gospostvu: Stari Hrastnik (Graeznich), Log (apud Chasten), Studence (Prunne) in Ojstro (Oster). Posebno zanimivo je poimenovanje Loga, kjer sta bili tedaj 2 županski in 2 navadni podložniški kmetiji. Nekateri zgodovinarji so mnenja, da urbar označuje zaselek Log po Kašnarjevi kmetiji, ki je propadla po zadnji vojni. Spet drugi zanikajo to trditev in menijo, da se pod oznako apud Chasten skriva nek zaselek, ki je kasneje izginil.

- V fevdalni dobi so bili redko naseljeni kmetje s tega območja podložniki zemljiških gospodov iz Laškega in Prebolda ter celjskega meščanskega špitala. Drugih gradov, graščin ali pristav v bližnji okolici ni bilo. In vendar se proti koncu srednjega veka omenja grad Freudenec, ki je domnevno stal na Pustovi skali med Bobnom in Brnico. V listinah in stari celjski kroniki je omenjen prvič leta 1265 in zadnjič leta 1444, nato pa je najbrž propadel v boju za dediščino celjskih grofov. Domnevno lokacijo gradu na Pustovi skali si je poleti 1972 ogledal profesor Ivan Stopar iz Celja in našel vidne sledove gradu, med drugim dva obrambna jarka. Priporočil je nadaljnje arheološke raziskave, ostanke srednjeveškega gradu pa so postali z zakonom zaščiten spomenik.

- Z začetki načrtnega izkopavanja premoga je nastopila za vso hrastniško dolino nova doba. Kopati so začeli najprej leta 1822 v Žuganju, nato pa je tod delovalo več privatnikov in tujih delniških družb. Prva desetletja so vozili premog z vozovi do Save in z ladjami do kupcev. Ko je leta 1849 stekla železnica od Celja do Ljubljane, so povezali s »konjsko železnico« tudi rudnik in železniško postajo. Že leta 1857 je dobila hrastniška premogokopna družba prvo parno lokomotivo Hrastnigg. Tisto leto je začela na drugi strani doline kopati premog ojsrška premogokopna družba. Postala je hud nasprotnik hrastniški družbi in je namesto po rudniški železnici spravljala premog do železniške postaje s posebno žičnico. Obe premogokopni družbi, hrastniško in ojsrško, je v osemdesetih letih prejšnjega stoletja kupila močna Trboveljska premogokopna družba.

- Vzporedno z rudarstvom so se razvijali tudi industrija, obrt, gostinstvo, trgovina in druge gospodarske veje, medtem ko so nekdanje trdne kmetije propadale. Močno so se drobile kmetije na Ojstrem in v Studencah, domačije so dobivale vse bolj rudarski značaj, zaradi nenačrtnega izkopavanja premogovnih skladov pa se je z ugrezajočega Staraga Hrastnika do leta 1883 izselilo vse kmečko prebival-

Tudi letos tradicionalna akcija

Sindikati v SLO in DS

Občinski svet ZSS Hrastnik je v soboto, 8. junija organiziral vsakoletno družbenopolitično akcijo, namenjeno preverjanju znanja članov osnovne organizacije sindikata s področja samozagotnega ravnanja in vloge in nalog, katere ima sindikat v našem konceptu splošne ljudske obrambe.

Kljub slabemu vremenu, pravem poletnem neurju, se je akcije udeležilo 22 tričlan-

skih ekip iz ozdov in delovnih skupnosti v naši občini.

Lahko trdimo, da so vsi udeleženci prikazali izredno prizadevnost tako pri premagovanju težavne pohodne trase, kakor tudi pri reševanju nalog na posameznih kontrolnih točkah.

Na cilj, ki je bil v Planinsko-rudarskem domu na Kalu, je prišlo vseh 66 udeležencev, ki so čeprav, premočeni do kože, nestrpno pri-

čakovali razglasitev rezultatov. Tokrat je presenetljivo zmaga ekipa osnovne organizacije sindikata tozda Jutranjka iz Dola, ki je hkrati osvojila pokal za najbolje uvrščeno žensko ekipo in prehodni pokal Občinskega sveta ZSS Hrastnik. Drugo mesto je osvojila ekipa osnovne organizacije Skupščine občine Hrastnik, tretja pa je bil tozda Orodjarna delovne organizacije Steklarna-

Sijaj, ki je sicer zbrala največ točk, vendar pa v svoji ekipi ni imela predstavnice nežnega spola.

Pestra, razburljiva in zanimiva družbenopolitična akcija je torej tudi letos razgibala članstvo, zlasti tiste, ki so se vestno pripravljali na posamezne naloge s področja SLO in DS. Hkrati pa je dokaz, da se je akcija uveljavila kot tradicionalna, ki ima svoj pravi pomen predvsem v usposabljanju članstva za uspešno delovanje v izrednih razmerah. *Adi Zalezel*

Na sliki udeleženci akcije na štartu pred osnovno šolo Dol

Končno bo tudi Hrastnik dobil park, v katerem je posajenih 88 dreves.

stvo. Vas je ostala prazna in je sčasoma povsem izginila. Po njej so že prej poimenovali rudnik, leta 1929 pa vso dolino ob potoku Bobnu.

– Izkoriščanje in izredno slabe življenjske razmere so hrastniške rudarje zgodaj primorale, da so organizirano nastopili proti tujim kapitalistom. Že leta 1883 so stavkali rudarji na Ojstrem, do razpada Avstro-Ogrske so se zvrstile štiri večje, delno uspešne stavke, vse več rudarjev pa se je udeleževalo tudi v društvenem življenju.

Tako so ideje leta 1919 ustanovljene jugoslovanske komunistične stranke naletele zlasti med rudniškimi delavci na plodna tla. Na občinskih volitvah leta 1921 so komunisti zgornjega Hrastnika, ki je spadal pod trboveljsko občino, sestavili svojo kandidatno listo za podžupana in nekaj odbornikov ter prepričljivo zmagali. Oblast je komunistične mandate razveljavila, še isto leto pa je bila KPJ z zakonom o zaščiti države prepovedana.

Od organiziranih nastopov delavstva v zgornjem Hrastniku sta iz časa med obema vojnama še posebej pomembni velika rudarska stavka leta 1923 in gladovna stavka leta 1934, ki se ju starejši Hrastničani še spominjajo. V spomin na začetek stavke 3. julija 1934 praznujemo ta dan kot občinski praznik.

Zbral: Boris Golec

Ob 80. jubileju gasilcev TKI

Njihov glas dobil pravo veljavo

Letos mineva polnih 80 let, kar so gasilci Tovarne kemičnih izdelkov Hrastnik osnovali svoje gasilsko društvo. Pisalo se je leto 1905...

Čeprav je v naši dolini ogenj večkrat ogrožal lastnino tovarniških mogotcev in bornih kmečkih gospodarjev, so dali ustanovitvi društva povod tudi povsem drugi razlogi. Močno slovensko gasilsko društvo »Matica« je bilo nemškimi tovarnarjem trn v peti pa so zato računali na lasten vpliv pri tovarniških gasilcih. Ta želja se jim je le deloma izpolnila, četudi je res, da so slovensko društvo s tem kar precej oslabili.

V času do konca prve svetovne vojne so gasilci Kemične s svojo dejavnostjo izpolnjevali osnovni cilj gasilstva; varovanje pred požari in neposreden boj z ognjem. V tistem obdobju ni bilo močnejših požarov in večje požarne škode v tovarniškem območju, pa tudi sicer ni bilo večjih gasilskih posegov.

Pravo društveno mrtvilo je nastopilo v času med obema vojnoma. V nastali kraljevini SHS so naglo rastla družbena nasprotja in nacionalne razlike. Nemški kapital je ohranil svojo premoč tudi v tovarni, slovensko pripadnost pa so gasilci hoteli izraziti v slovenskem poveljevanju, kar seveda ni bilo v skladu z nemško miselnostjo lastnikov tovarne. Prišlo je celo tako daleč, da tovarniški gasilci niso smeli posredovati zunaj tovarne! Silovit je bil osip članstva v društvu, ki so prehajali v gasilsko društvo Matica, kakor so tedaj imenovali Gasilsko društvo Hrastnik, ki je bilo vseskozi slovensko. Zadnji udarec tovarniški požarni varnosti pa je zadal številčen odhod gasilcev Kemične v partizane leta 1944. Takrat je tovarna tudi prenehala obratovati, saj so jo onesposobile razne sabotažne akcije.

Gasilsko društvo Kemične je bilo treba, po končani drugi svetovni vojni, znova postaviti na noge. Prav vsi nekdanji gasilci so se zavzeli za obnavljanje močno poškodovanih tovarniških obratov. Vroč željo za obnovitev gasilskega društva so lahko uresničili šele v avgustu 1947, ko so pričeli obratovati prvi važni deli tovarniških naprav in se je počasi zmanjšalo včasih tudi šestnajst in večurno delo. Prvo povojno gasilsko društvo je v Kemični registriralo in oživilo samo 12 nekdanjih gasilcev. Dela v društvu so se lotili zagnano in požrtvovalno, saj so bili takrat še mladi in predani humani gasilski miselnosti. To je bilo obdobje ustvarjalnosti gasilcev, ki so iz nič gradili osnove bodoče požarne varnosti in je trajalo nekaj do leta 1950, ko so se pričele razmere boljšati. Tedaj so tovarno v upravljanje prevzeli delavci Kemične sami in kar 7 naših gasilcev je bilo vključenih v prve začetke delavskega upravljanja.

Kronika opozarja na važno in bogato obdobje delovanja do leta 1956, ko je bilo oživljeno širše društveno delo tovarniških gasilcev. V ta čas sodi ustanovitev Občinske gasilske zveze Hrastnik, pred vsem pa 50-letnica društva s slavnostno predajo društvenega prapora, ki so mu botrovali upravni odbor Tovarne kemičnih izdelkov Hrastnik, njena sindikalna podružnica, žene gasilcev Kemične in Gradbeno podjetje Zasavje. Tudi članstvo je naraščalo, počasi se je izboljševala gasilna oprema, požarnih intervencij skoraj ni bilo, pa tudi sami gasilci niso bili več nujno zlo! Njihov glas je postopoma dobival pravo veljavo in njihovo delo je postalo družbeno pomembno.

Naslednje obdobje v delovanju gasilskega društva obsega čas od leta 1965–1973. To je obdobje velike posodobitve gasilne opreme, obdobje prilagajanja gasilcev novim tehnološkim procesom pa tudi obdobje prvih večjih uspehov v tekmovanju gasilskih enot. O tem govorijo številne diplome, plakete in pokali, ki krasijo današnje društvene prostore. V bistvu lahko ta čas označimo kot vstop društva iz dolgoletne anonimnosti medvojne dobe in prvih povojnih let v širši slovenski in jugoslovanski prostor. Vse to je dalo društvu velik polet in vabilo vanj vedno več mladim gasilcem.

Ob listanju društvene kronike ne moremo spregledati društvenega delovanja v letih 1974–1980. V tem času je praktično popolnoma obnovilo osnovno gasilno opremo, prvič pokukalo čez mejo v tekmovanju gasilcev za bronasto značko v avstrijskem Bad Mitterndorfu, se organizacijsko utrdilo in pričelo z urejanjem novih gasilskih prostorov za današnji gasilski dom. Bil je to velik dosežek za skromne in vsega vajene gasilce Kemične, ki so vsa ta leta uspešno pomagali delavcem pri čiščenju obratnih naprav in reševanju grozečega plazu v brniškem črpalnišču industrijske vode. Zapisali bi morda še prve pričetke prenašanja gasilskega znanja na proizvodne delavce.

Povsem moderne poglede na požarno varnost so gasilci Kemične lahko razvili z dokončanjem gasilskega doma. Ta je mogoče danes domala že premajhen, saj se je članstvo skoraj potrojilo, vendar je funkcionalen in vsem tovarniškim gasilcem v ponos. Nove tehnologije, ki jih uvaja razvijajoča se tovarna, zahtevajo od gasilcev vse več znanja in izurjenosti. Mladi gasilski kadri se v društvu redno izpopolnjujejo z doseganjem višjih činov pa raste ugled društva v gasilskih vrstah. Do podrobnosti je načrtovano delo pri usposabljanju tovarniških delavcev za gašenje začetnih požarov, pri ravnanju z nevarnimi snovmi in pri preventivnem ukrepanju. To brez dvoma zagotavlja tovarni potrebno požarno varnost, za kar prevzema polno odgovornost današnja generacija gasilcev Tovarne kemičnih izdelkov Hrastnik.

Po Kroniki Industrijskega gasilskega društva Tovarne kemičnih izdelkov Hrastnik zapisal H. Pevcin

SPRAŠUJEMO...

● **Nekdaj zelo priljubljena trgovina Železnina na Dolu bo menda izgubila nekdanjo veljavo. Krajanje so nezadovoljni z delovnim časom, pravijo tudi, da ni več nekdanje založenosti... Kaj o tem ve in lahko pove potrošniški svet v krajevni skupnosti?**

● **V slaščičarni na Dolu sicer visi napis KADITI PREPOVEDANO. Sprašujemo, ali je napis premalo viden, ali pa obiskovalci lokala slabo berejo in so ga morda prikrojili kar po svoje – KADITI NI PREPOVEDANO?**

● **Krajanje Podkrajja pa se sprašujejo, če bo nedavno potegli plaz blizu kegljišča doprinesel tudi kakšno točko v reševanju njihovih moledovanj, da bi na tej cesti končno dobili cestarje.**

● **V nekaterih krajevnih skupnostih bodo letos podelili nagrade za najlepše urejena okolja, hiše in okna. Turistično društvo sprašujemo, če ima kaj podobnega tudi v svojem programu, ali pa bo morda podobne nagrade razpisalo oziroma podelilo v zimskem času?**

● **Za tiste, ki se z avtom pripeljejo na rekreacijo v bazen ali na igrišče v Hrastniku, je res imenitno poskrbljeno. Ni jim treba puščati avtomobilov na parkirnih prostorih, ampak se z njimi lahko pripeljejo čisto na cilj. Odgovorne – nekdo menda je odgovoren – sprašujemo, ali ne bi kančka pozornosti namenili tudi malčkom in mamicam, da bi le-ti na teh nekaj metrih lahko bili vsaj za trenutek brez bojazni pred motorizacijo?**

AAA...HM

ADRIA
MARE ADRIATICO
ADRIATIC SEA
LA MER ADRIATIQUE

Dolski rokometiši spet v slovenski ligi

Z letošnjo tekmovalno sezono so dolski rokometiši lahko zadovoljni – članska ekipa se je pod vodstvom novega trenerja Dušana Žagarja spet uvrstila v 2. slovensko rokometno ligo, mladinska ekipa pod vodstvom trenerja Rada Venka je osvojila v južni skupini slovenske lige dobro 5. mesto, kadeti pa so pod vodstvom Dejana Milinoviča uspešno nastopali v zasavski kadetski ligi (osvojili so 5. mesto).

Vsi ti rezultati so posledica trdega dela štirikrat na teden, na treningih in tekmah. Prav tako kot igralci na igrišču, pa se ob igrišču »borijo« člani Izvršnega odbora kluba pod vodstvom predsednika Draga Milinoviča. Denarja je vedno premalo, saj so prevozi na tekme, sodniki, organizacija tekem in oprema

Za člansko in mladinsko ekipo so v zadnjih tekmah nastopali – igralci bodo tvorili obe ekipi tudi prihodnje leto: Vojteh Urbajs, Darko Planinc, Bojan Kreže, Miran Teršek, Matej Miklič, Dejan Milinovič, Andrej Orožen, Urban Moljk, Mitja Kranjc, Samo Kreže, Marko Premec, Jani Miklič, Uroš Kapelar, Jani Kodrun, Robi Kreže, Marko Bratuša, Vilko Vidmar, Tomaž Podkoritnik, Janez Funkl, Dejan Lazarevič, na prijateljskih tekmah sta igrala tudi Dragan Babovič in Miran Vidmar, v JLA pa so igralci: Igor Gošler, Miran Hribšek, Aleš Venko in Marko Plazar.

čedalje dražji. Zato klub skrbi tudi za družabno življenje na Dolu in v Hrastniku, saj je v zadnjih treh letih najbolj prizadeven prirejevalec veselice in srečolovov. Če bi propadli na igrišču, se rokometiši kaj lahko preusmerijo (prestrukturirajo svojo dejavnost, kot je sedaj v modi reči) v turistične delavce.

Kljub letošnjim dobrim rezultatom na igrišču, tare dolske rokometiši tudi nekaj težav. Največja je prav gotovo ta, nimajo svojih prostorov. Tako sta arhiv in oprema razmetana po domovih članov, nimajo sobe za stalne sestanke itn. Upamo, da bodo letos le postavili manjšo barako ob igrišču. Pred mesecem so s pomočjo hrastniških delovnih organizacij rešili še en problem – razsvetljava na igrišču spet dela. To bo še posebej pomembno v naslednjih mesecih, ko bo igrišče nenehno zasedeno, saj bodo na njem trenirale članska mladinska in pionirska ekipa, nekaj časa pa bi ga upravičeno radi uporabljali tudi rekreativci.

Vendar le stalni treningi prinašajo uspeh – tega se dolski rokometiši vse bolj zavedajo. Z dvema okrepitevama, igralca že trenirata v ekipi, in vsemi igralci, ki so igrali v ekipi RK Dol letos, Dolani ne bi smeli imeti težav pri obstanku v 2. slovenski rokometni ligi. V klubu računajo tudi na štiri igralce, ki trenutno služijo domovini, vrnil pa se bodo prihodnje leto. Ti igralci in mladi, ki prihajajo in se vse bolj uveljavljajo v mladinski ekipi, tvorijo bodočnost dolskega rokometiša. Da je prihodnost obetajoča, kažejo tudi nastopi Tomaža Podkoritnika, Marka Kandolfa in Janeza Funkla v pionirski reprezentanci Zasavja in Podkoritnikovo igranje na tekmah za izbor v slovensko pionirsko reprezentanco, povabilo Marku Bratuši in Samu Krežetu za izbirne tekme za kadetske reprezentance Slovenije, odlične igre mladih Urbana Mojka, Marka Premca, Mitje Kranjca in Andreja Orožna na letošnjih članskih in mladinskih tekmah in zagnanost igralcev z malo daljšim rokometnim stažem, ki so pravi vzor za delo in igranje v ekipi.

Marko Planinc

Tradicionalizem v ljubiteljski kulturi v pozitivnem in negativnem smislu. Ali bodo kulturne prireditve zmagale v boju Dinastije in doktor romanov

Za slovensko kulturo je mladosti in moči dovolj

Da sem mlada po letih, ne bom poudarjala posebej, rada pa bi povedala, da sem mlada po srcu, idejah in stazu v Zvezi kulturnih organizacij. Pred dvema letoma, na dan vseh kljukcev in lažnivcev, sem nastopila to svoje prvo delovno mesto in kmalu bo dvajset let mojega prvega nastopa na kakšni kulturni prireditvi. Če bi bila po filozofskem prepričanju fatalistka, bi lahko rekla, da so mi pot h kulturi in umetnosti določile že vile rojenice pred dvajsetimi in še več leti. Z odločitvijo za študij književnosti sem potem tudi sama zavestno potrdila voljo usode in se najbrž za vedno z vsem srcem zapisala delu v kulturi.

Leksikon Cankarjeve založbe pravi, da pomeni pojem TRADICIJA »prenašanje kulturnih vrednot iz roda v rod po ustnem ali pisnem izročilu« in da pomeni beseda TRADICIONALIZEM med drugim tudi »podpiranje ustaljenih avtoritet.« Najbrž bi bila moja razprava čisto dobra tudi brez avtobiografskega uvoda, zapisala pa sem ga predvsem zato, da boste lažje razumeli moj glasni ZA pri prvem pomenu tradicije in moj negativni odnos do drugega – oba pomena se namreč v ljubiteljski ustvarjalnosti mešata, si nasprotujeta in kar prepogosto zmagata drugi pomen. Svoj glasni ZA dajem vsemu, kar se v ljubiteljsstvu ne ponaša le z velikim številom let delovanja, kar svoje tradicije ne potrjuje le z množičnostjo, ampak predvsem s kakovostjo. Kulturne skupine, društva in dejavnosti se morajo zavedati, da bodo svoje poslanstvo ohranile in nadaljevale le s stalnim pomlajevanjem članstva, z nenehnim usposabljanjem umetniških vodij in tako, da bodo repertoarji, delo na vajah in nastopi na prireditvah privlačni za vse člane skupine – tudi in predvsem za mlade.

Pomisli ti je treba na to, da ima mlada generacija leta 1985 možnost, ukvarjati se z računalništvom in robotiko, da lahko gleda najboljše filme z videokaset in posluša najsodobnejšo glasbo s pomočjo najkvalitetnejših hi-fi naprav: lepo doma, lagodno, z občutkom superiornosti mladega kritika in z zavestjo sodobnega človeka 21. stoletja. Na domačih in tujih univerzah lahko mladi spoznavamo neizmerno lepoto človekove domišljije,

ki se je v stoletjih preteklosti sproščala in oblikovala neponovljiva umetniška dela in kulturo človeškega rodu.

Mladi ljubimo hitrost, vse tisto, kar počnemo sicer kratek čas, bi radi kar najhitreje spremenili v uspešen rezultat in že naslednji trenutek nas zanima nekaj povsem drugega, novega, znanega. In težko bi ločili mlado publiko od mladih ustvarjalcev – velika večina ne podpira ustaljenih avtoritet.

Če bodo kulturne skupine, ki so danes močne in uspešne, čez deset let še hotele govoriti o svoji tradiciji, bodo morale že danes upoštevati posebnosti mlade generacije, saj tudi v kulturi na mladih svet stoji. Neustreznost, zastarelost, neangažirani repertoarji glasbenih, gledaliških, likovnih in drugih skupin in neznamenit vpliv mladih na to, da bi se nekaj vendarle spremenilo, nikakor niso zagotovilo za množičnost in kakovost ljubiteljske kulturne dejavnosti tudi v prihodnosti. Srednješolci, študentje, mladi strokovnjaki, ki jim sodobna avdiovizualna tehnika glasbenih stolpov, video sistemov in televizije kar doma, omogoča srečevanje z najkvalitetnejšimi dosežki zabavne in kulturne umetniške produkcije, ne bodo navdušeni nad klasičnimi proslavami z govornikom, godbo, pevskim zborom in recitatorji oziroma s programom, v katerem so sodelovali sami že davno takrat, ko so še obiskovali vrtec. Ne bodo zadovoljni s povprečnim, standardnim programom glasbenih prireditev in ne bodo zaploskali že na pol plesnivemu in neaktualnemu tekstu ter slabotno narejeni gledališki predstavi. Predvsem pa se ne bodo vključili v prav nobeno kulturno skupino, za katero menijo, da je slaba in nezanimiva. In prav naš čas, čas specializiranega znanja, terja mlade moči, strokovno usposobljene kadre, izobražene in kultivirane, takšne, ki so široko razgledani: ne le v gospodarstvu, rabimo jih tudi v pevskih zborih, godbah, plesnih, likovnih, gledaliških skupinah, v klubski dejavnosti, med pedagogi in mentorji naših mladih kulturnih ustvarjalcev.

So krivi vzgoja, čas, cene vstopnic ali morda sodobna tehnika za to, da srednješolci in študentje redkeje zaha-

jajo v teater, galerije, opero, da berejo le obvezno čtivo? Kaj je krivo, da se mladi na kulturnih prireditvah včasih vedejo skrajno nekulturno? Je bilo včasih drugače res samo zato, ker ni bilo televizije in ponedeljkove Dinastije oziroma petkove kriminalne nadaljevanke? Kje moramo iskati vzroke za zaskrbljujočo pasivnost mlade generacije, ki jo pogosto kritiziramo, češ da nima idealov, da je nezainteresirana, da ji postaja moda in materialne dobrine najpomembnejše – pri tem pa popolnoma pozabimo na star pregovor, ki pravi, da jabolko ne pade daleč od drevesa!

Ponudimo mladi publiki zanimive, kvalitetne, sodobne programe, pogovarjajmo se z njo o prireditvah, navdušimo jo za kulturo, poiščimo v mladem človeku nagnjenost za kulturno umetniško izražanje njegove notranjosti in spremenili bomo mlado publiko in pomladili naše kulturne skupine. S strokovnim, sodobnim pristopom na vajah jih zastripimo z večno ljubeznijo do ljubiteljstva, dajmo jim možnost, da sodelujejo pri izboru programa in dobili bodo občutek, da soustvarjajo, z družabnostjo in prišrčnimi medsebojnimi odnosi v skupini dajmo mladim vedeti, da so dobrodošli, saj bodo prav oni tisti, ki bodo nadaljevali dosedanjih pet, deset ali sto let kulturne skupine. Nikar ne pomislimo na mlade le takrat, kadar je treba lepiti plakate pred prireditvijo, prenašati notne mape in stojala, postavljati kulise ali pobirati članarino, za kar so mladi menda najprimernejši. Dajmo mladim možnost, da ustanovijo svoje mladinske alternativne skupine, da na sebi lasten način izrazijo odnos do sveta, tudi svojo mladostno upornost in nezadovoljnost. Ne silimo jih

v kalupe, standarde in uniformiranost, saj se lahko prav na področju kulturnega ustvarjanja človekova domoščija brezmejno sprosti. Spodbudimo mlade kulturnike s ponosom, da je to njihov čas, da oni ohranjajo in razvijajo tisto, kar se je iz preteklosti ohranilo kot najboljše, da nadaljujejo tradicijo. In nikar jih ne silimo in strašimo s tradicionalizmom, s preživetimi in neaktualnimi normami in programi.

Takrat, ko bom stara že toliko, da svojih let ne bom več javno izpostavljala, se bom zagotovo spominjala le tistih prireditev, ki so bile nekaj novega, ki so pomenile sodoben pristop k ustvarjanju in poustvarjanju z novimi programi in načini izražanja. Spominjala se bom skupin, ki so bile drugačne, najboljše, vse drugo bo utonilo v pozabo. Vsem bo ostal spomin na tiste, ki so s svojim delom prenašali to, kar je bilo v preteklosti najkvalitetnejše in najboljše in njihova tradicija bo tista prava, na katero bomo lahko ponosni in bomo radi govorili o njej.

Bogate izkušnje starejših in sveže ideje mladih so porok za to, da bo ljubiteljstvo v prostoru in času priznано kot pomemben in integralen element slovenske kulture in da ga ne bomo nikoli več vrednotili le kot amaterizem. Glavna razlika med ljubiteljskimi in poklicnimi kulturnimi ustvarjalci naj bo le kvaliteta, naj bo to posebna ljubezen do kulture in ljubiteljstva, ki jima namenimo toliko prostega časa in moči.

»Vi, ki imate v srcu mladost in v pesti moč, vi glejte! Ob vaših plečih bo slonelo življenje...« Z znano Cankarjevo mislijo iz Hlapcev zaključujem svojo razpravo. Za slovensko kulturo je mladost in moči dovolj.

Sonja Juvan

NAŠ BAROMETER

Glasilo »Naš barometer« izdaja občinska konferenca SZDL Hrastnik. Ureja ga uredniški odbor: Anton Bezgovšek, Marjan Dolanc, Branko Klančar, Milica Kobal, Tjaša Kohna, Jasna Rižner-Kosm, Fanči Moljk, Marko Planinc in Joži Umek. Odgovorna urednica Milica Kobal. Fotografije Branko Klančar. Pri izdajanju sodeluje center Delavske enotnosti za razvijanje obveščanja v združenem delu. Tiska v nakladi 4.000 izvodov CGP Delo v Ljubljani. Po sklepu republiškega komiteja za informiranje je glasilo oproščeno davka od prometa proizvodov.